

بررسی نقش خیابان و پایداری اجتماعی در توسعه پایدار شهر (مطالعه موردی خیابان انقلاب تهران)

مریم دورودیان^۱، ملیکا کیوانی نژاد^{۲*}

- ۱- کارشناسی ارشد معماری، مدرس دانشگاه آزاد اسلامی، Doroodianmaryam@gmail.com
۲- کارشناسی ارشد مرمت و احیای بناها و بافت های تاریخی، مدرس دانشگاه آزاد اسلامی، Mkeyvaninejad@yahoo.com

چکیده

کارشناسان پیش بینی کرده اند، در قرن ۲۱ برای اولین بار اکثریت جمعیت جهان در شهرها زندگی کنند و این قرن را اولین "قرن شهری" معرفی کرده اند. از جمله چالش های پیش روی شهرها در این قرن: انفجار جمعیت، شهر شبکه ای، افزایش فقر شهری، همبستگی اجتماعی، دموکراسی پایدار شهری و اکوسیستم پایدار عنوان شده است. و به دلیل تغییرات اقتصادی و تأثیرات اجتماعی آن، مشکلات شهرها در کشورهای در حال توسعه، بخصوص کشورهای آسیایی بیشتر خواهد بود. از سویی دیگر، پیشینه طولانی زندگی پایدار شهری در تمدن ایرانی، آموزه های مفیدی را در زمینه توسعه شهری پایدار، فراهم می کند. و این پژوهش در تلاش برای تلفیق این دو جریان موازی است. بنابراین با رویکردی توصیفی-تحلیلی و روش مطالعات میدانی و کتابخانه ای، به بررسی امکانات و چالش های منظر عینی و ذهنی خیابان انقلاب تهران، به عنوان یکی از خیابان های اصلی پایتخت و از جمله مهمترین مکان های رویدادهای اجتماعی، در موقعیت مرکزی شهر تهران پرداخته است. نتایج حاصله بیانگر آن است که مشکلات پیش بینی شده برای شهرهای در حال توسعه مانند تمایل به توسعه شهر با محوریت سواره، در شهر تهران در حال وقوع است. البته پیشینه فرهنگی و اجتماعی شهرهای ایران امکان پیشگیری وقوع این بحران ها را فراهم میکند. از جمله راهکارهای پیشنهادی توجه به نیازهای مختلف انسان در زندگی روزمره شهری است. حس حضور، حس تعلق، لذت از شهر، خوانایی و ایمنی در کنار توجه کافی به کیفیات و جزئیات کالبدی و غیر کالبدی با مقیاس انسانی، موجب سرزندگی و نشاط اجتماعی و در نتیجه ایجاد یک حیات پایدار شهری در خیابان انقلاب تهران خواهد بود.

واژه های کلیدی: خیابان انقلاب تهران، توسعه پایدار شهری، شهر انسانی، معماری خیابانی، پایداری اجتماعی، پیاده راه سازی